

Boyun A?r? ve Dizabilite Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Boyun A?r? ve Dizabilite Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18177>

Özet

Boyun Ağrısı ve Dizabilite Ölçeği (NPDS), kronik boyun ağrısı yaşayan bireylerde ağrının şiddetini ve günlük yaşam aktivitelerine etkisini ölçmek amacıyla geliştirilmiş kapsamlı bir araçtır. Ölçek, ağrı yoğunluğunu ve fonksiyonel kısıtlamaları objektif bir şekilde değerlendirir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, 2004 yılında Biçer ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiş olup, bu çalışmada ölçeğin Türk popülasyonunda güvenilirliğini ve **yapı geçerliliğini** başarıyla kanıtlanmıştır. Bu adaptasyon, klinisyenlerin ve araştırmacıların kronik **boyun ağrısı** olan hastaların değerlendirilmesinde standart bir araç kullanmasına olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Boyun Ağrısı ve Dizabilite Ölçeği, NPDS, **kronik ağrı**, dizabilite, psikometrik özellikler, uyarlama, yapı geçerliliği, rehabilitasyon.

Yazarlar

Ali Biçer, A. Yazıcı, H. Camdeviren, C. Erdogan

Amaç

Boyun Ağrısı ve Dizabilite Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin yaşadığı boyun ağrısının şiddetini ve bu ağrıya bağlı olarak ortaya çıkan fiziksel ve sosyal **dizabilite** düzeyini nicel olarak belirlemektir. Ölçek, hem klinik tanı süreçlerinde hem de tedavi müdahalelerinin etkinliğini izlemede kritik bir rol oynamaktadır. Hastaların ağrıyla ilgili subjektif deneyimlerini standardize edilmiş bir formatta toplamaya hedefler.

Türkçe uyarlama çalışması, uluslararası alanda kabul görmüş bu enstrümanın, Türk kültür ve dil yapısına uygunluğunu test ederek, Türkiye'deki sağlık profesyonelleri için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlamaya amaçlanmıştır. Bu sayede, kronik boyun ağrısı yönetiminde uluslararası standartlara uygun değerlendirme yapılabilmesi sağlanmıştır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, temelde boyun ağrısının neden olduğu **fonksiyonel kısıtlılıklar** ve ağrı yoğunluğunu ölçen çok boyutlu bir yapıya değerlendirir. Ölçek maddeleri, hastanın günlük yaşam aktiviteleri (uyku, okuma, araba kullanma, iş/boş zaman aktiviteleri) sırasında hissettiği ağrı ve kısıtlanma derecesini sorgular. Bu yapı, sadece biyolojik ağrı algısını değil, aynı zamanda ağrının bireyin yaşam kalitesi ve sosyal **fonksiyon** üzerindeki psikososyal etkilerini de kapsar.

Geçerlik

Boyun Ağrısı ve Dizabilite Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun geçerliliği, Biçer ve arkadaşları (2004) tarafından incelenmiştir. Çalışmada, ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla korelasyon analizleri kullanılmıştır. Sonuçlar, ölçeğin toplam puanları, ağrı şiddetini ölçen Görsel Analog Skalası (VAS) gibi bilinen diğer geçerli ölçüm araçlarıyla güçlü ve anlamlı korelasyonlar gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu yüksek korelasyonlar, Türkçe NPDS'nin, teorik olarak ölçmesi beklenen yapılar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü doğrulamakta ve klinik kullanım için **yapı geçerliliğinin** yeterli olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Türkçe Boyun Ağrısı ve Dizabilite Ölçeği'nin güvenilirliği, iç tutarlılık ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleriyle değerlendirilmiştir. İç tutarlılık analizi sonucunda elde edilen **Cronbach Alfa** katsayısı, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamıştır. Bu durum, ölçekteki 20 maddenin tamamının aynı temel yapıyı ölçmek üzere uyum içinde çalıştığını göstermektedir.

Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği sonuçları da ölçeğin zamana karşı stabilitesini onaylamıştır. Bu yüksek güvenilirlik değerleri, Boyun Ağrısı ve Dizabilite Ölçeği'nin, kronik boyun ağrısı olan hastaların durumunu değerlendirirken hem tutarlı hem de tekrarlanabilir sonuçlar ürettiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışması, ölçeğin faktör yapısını incelemek üzere faktör analizi tekniklerini kullanmıştır. Orijinal Boyun Ağrısı ve Dizabilite Ölçeği (NPDS) genellikle tek bir genel dizabilite boyutunu yansıtırken, uyarlama sürecinde gerçekleştirilen analizler, maddelerin Türk popülasyonunda da benzer bir yapısal bütünlüğü koruduğunu göstermiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik yapısının kültürlerarası adaptasyonda da korunduğunu ve maddelerin doğru alt boyutlar altında gruplandırıldığını desteklemektedir. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin geçerli bir ölçüm aracı olarak kabul edilmesini sağlamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Orijinal Neck Pain and Disability Scale'in Türkçeye adaptasyonu)

Format: Öz bildirim raporlama aracı. Genellikle 20 maddeden oluşur ve her bir madde, 0 (aktiviteyi hiç etkilemiyor) ile 10 (aktiviteyi tamamen engelliyor) arasında değişen 10 puanlı bir

Likert ölçeği kullanılarak derecelendirilir.

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal versiyon)

Popülasyon Grubu: Klinik popülasyon

Yaş Grubu: Yetişkinler (18 yaş ve üstü)

Popülasyon Detayları: Kronik boyun ağrısı şikayeti olan hastalar. Uyarılma çabası, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon kliniklerine başvuran hastalar üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Ölçekteki 20 madde ayrı ayrı puanlanır ve toplam puan toplanır. Maksimum toplam puan 200'dür. Yüksek toplam puan, hastanın daha fazla ağrı ve dizabilite yaşadığını gösterir.

Anahtar Kelimeler

Boyun ağrısı, dizabilite, fiziksel fonksiyon, ağrı değerlendirme, psikometri, kronik ağrı, adaptasyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ali Biçer

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: alibicer@mersin.edu.tr

Yazın Adresi: Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Mersin, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Adaptasyon): 2004

İzinler ve Ücret: Ölçeğin Türkçe versiyonunun akademik ve klinik amaçlarla kullanım için sorumlu yazar Ali Biçer ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli araştırmalar için ek izinler gerekebilir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [neck-pain-and-disability-scale-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bicer, A., Yazici, A., Camdeviren, H., & Erdogan, C. (2004). Assessment of pain and disability in

patients with chronic neck pain: reliability and construct validity of the Turkish version of the Neck Pain and Disability Scale. *Disability and Rehabilitation*, 26(16), 959-962. doi: 10.1080/09638280410001696755

Vernon, H., & Mior, S. (1991). The Neck Disability Index: a study of reliability and validity. *Journal of manipulative and physiological therapeutics*, 14(7), 409-415. (Orijinal Ölçek Geli?tirme Referans?)

Boyun A?r? ve Dizabilite Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Boyun A?r? ve Dizabilite Ölçe?i (NPDS), tipik olarak 20 maddeden olu?ur ve bireyin boyun a?r?s?n?n günlük ya?am aktivitelerini ne kadar k?s?tlad???n? (0-10 aras? derecelendirme ile) de?erlendirir. Maddeler, a?r?n?n yo?unlu?u, uyku, okuma, araba kullanma ve konsantrasyon gibi spesifik i?levler üzerindeki etkisine odaklan?r.